

Sygn. akt III AUa 345/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Bogdan Świerk (spr.)
Protokolant: sekr. sądowy Bożena Karczmarz	

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Lublinie

sprawy D. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o dalszą wypłatę emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 4 marca 2013 r. sygn. akt IV U 1373/11

oddala apelację.

III AUa 345/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 października 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wstrzymał D. P. od dnia 1 października 2011 r. wypłatę jej emerytury ponieważ nadal kontynuowała ona zatrudnienie.

W odwołaniu wniesionym od tej decyzji D. P. zakwestionowała jej prawidłowość. Według ubezpieczonej, skoro nabyła ona prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, to kwestionowana decyzja organu rentowego pozbawia ją słusznie nabytego prawa do wypłaty świadczenia naruszając zasadę demokratycznego państwa prawa.

Po jego rozpoznaniu Sąd Okręgowy w Zamościu wyrokiem z dnia 4 marca 2013 r. zmienił wskazaną wyżej decyzję i wznowił D. P. wypłatę jej emerytury od dnia 1 października 2011 r.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na poniższych ustaleniach faktycznych oraz ich ocenie prawnej: decyzją z dnia 4 czerwca 2009 r. pozwany organ rentowy przyznał D. P. od dnia 1 maja 2009 r. emeryturę. Ubezpieczona w tym czasie wykonywała zatrudnienie w Urzędzie Skarbowym w B., w który pracuje od dnia 15 lutego 1994 r. Do dnia 30 września 2011 r. organ rentowy wypłacał D. P. emeryturę. Od dnia 1 stycznia 2011 r. do ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej podawanej jako ustawa o FUS) został wprowadzony, przez art. 6 pkt.2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726), przepis art. 103a. Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu, bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta, w razie kontynuowania zatrudnienia, bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W stosunku do emerytów, którzy nabyli prawo do świadczenia przed dniem 1 stycznia 2011 r. zaczął on obowiązywać od dnia 1 października 2011 r.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw – cytowanej wyżej - w związku z art. 103a ustawy o FUS w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazany wyrok Trybunału Konstytucyjnego został opublikowany w Dzienniku Ustaw z dnia 22 listopada 2013 r. W ocenie Sądu Okręgowego wstrzymanie wypłaty emerytury dla D. P. nastąpiło na podstawie przepisu który w stosunku do niej utracił moc. Dlatego decyzja organu rentowego wstrzymująca wypłatę jej emerytury, jako wydana bez podstawy prawnej, nie może się ostać i z tej przyczyny podlegała zmianie.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pozwany organ rentowy wnosząc o jego zmianę przez oddalenie odwołania ubezpieczonej, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego – przepisu art.103a ustawy o FUS w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 przez zmianę decyzji pozwanego z dnia 11 października 2011 r. i wznowienie wnioskodawczyni wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r.

W uzasadnieniu apelacji jej autor zajął się kwestią wpływu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego na stosunki prawne ukształtowane pod rządem niekonstytucyjnej normy prawnej. W jego ocenie utrata mocy obowiązującej tej normy następuje dopiero z datą wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Za takim rozwiązaniem przemawia także respekt dla pewności obrotu prawnego. Dlatego według pozwanego nie było podstaw do wznowienia wypłaty emerytury dla wnioskodawczyni od dnia 1 października 2011 r.

D. P. złożyła odpowiedź na apelację wnosząc o jej oddalenie. W jej treści ubezpieczona zawarła opis stanu faktycznego, w zakresie jej roszczenia po nabyciu prawa do emerytury i wypowiedziała pogląd oparty na podanym w niej orzecznictwie Sądu Najwyższego, że stwierdzenie niekonstytucyjności danej regulacji normatywnej następuje ex tunc, to jest od początku wejścia w życie tej regulacji, chyba, że sam Trybunał Konstytucyjny inaczej określił ten zakres czasowy. W przypadku orzeczenia Trybunału znajdującego zastosowanie w sprawie niniejszej taka sytuacja nie wystąpiła i dlatego należało przyjąć, że w stosunku do wnioskodawczyni, niekonstytucyjność art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych... w związku z art. 103a ustawy o FUS nastąpiła od wprowadzenia tego przepisu do porządku prawnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje: należy podzielić pogląd ubezpieczonej zaprezentowany w jej odpowiedzi na apelację pozwanego. Wykładnię autentyczną swojego wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 dał sam Trybunał Konstytucyjny w pkt. 9 uzasadnienia tego wyroku zatytułowanego „Skutki wyroku.” Wskazano tam „Znaczy to, że obowiązania rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego

prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.” A zatem orzeczenie Trybunału dokonało podziału ubezpieczonych uprawnionych do emerytury; na tych, którzy nabyli prawo do świadczenia w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. oraz na pozostałych emerytów którym ustalone zostało prawo do emerytury wcześniej – przed dniem 8 stycznia 2009 r. i później - od dnia 1 stycznia 2011 r. Pierwsza grupa ubezpieczonych korzysta ze swoistego okresu ochronnego i może pobierać nadal emerytury bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy. Natomiast pozostałym emerytom ustawodawca odmówił tego uprawnienia. D. P. w oczywisty sposób mieści się w grupie uprzywilejowanych emerytów skoro nabyła prawo do emerytury od dnia 1 maja 2009 r. Zatem nie było żadnych przesłanek do wstrzymywania jej wypłaty świadczenia.

Niemal całe uzasadnienie swojej apelacji skarżący poświęcił obronie tezy, że utrata mocy obowiązującej niekonstytucyjnej normy prawnej następuje dopiero z datą wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Za takim rozwiązaniem, według niego, przemawia także respekt dla pewności obrotu prawnego. Poglądu tego nie można zaakceptować. W państwie prawa nie mogą obowiązywać niekonstytucyjne normy prawne. Zauważyć należy, że stwierdzenie niekonstytucyjności normy czy aktu prawnego jest zawsze czynnikiem wtórnym czasowo w stosunku do daty wprowadzenia normy lub aktu do porządku prawnego. Trafnie podnosi ubezpieczona, że sam Trybunał Konstytucyjny, w razie wyjątkowych okoliczności, jest władny ograniczyć zakres czasowy swoich wyroków stwierdzających niekonstytucyjność. W sprawie niniejszej, jak wspomiano wyżej niekonstytucyjność art.28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art.103a ustawy o FUS została stwierdzona tylko na rzecz ściśle określonej grupy emerytów i bez żadnych innych warunków. Zatem jego usunięcie z porządku prawnego, w stosunku do osób uprawnionych, następuje od początku jego prawnego bytu. Gdyby przyjąć koncepcje pozwanego to sama instytucja wznowienia postępowania byłaby iluzoryczna, czy wręcz niepotrzebna. Wznowienie postępowania dotyczy przecież stosunków prawnych i roszczeń już rozstrzygniętych w przeszłości w oparciu o przepis który utracił przymiot zgodności z ustawą zasadniczą. Tymczasem stwierdzenie jego niekonstytucyjności powoduje, że nie może on być podstawą rozstrzygnięcia tych stosunków i roszczeń i dlatego właśnie można występować o wznowienie postępowania. Skarżący nie chce przyjąć, że skutek przedmiotowego wyroku Trybunału Konstytucyjnego wystąpiły dwa zdarzenia; pierwsze to sam fakt wydania tego orzeczenia i data jego publikacji a drugie to skutki jakie wywiera to orzeczenie. Sam skarżący jest zresztą niekonsekwentny bo w treści wniosku apelacyjnego wnosił o oddalenie odwołania ubezpieczonej ale w uzasadnieniu apelacji promuje pogląd o wejściu w życie orzeczenia Trybunału z datą jego publikacji, czyli jakby uznawał, że od tej ostatniej daty to emerytura powinna zostać wypłacana ubezpieczonej.

W tej sytuacji zarówno zarzut apelacji jak i jej wnioski są zupełnie chybione przez co apelacji tej należało odmówić słuszności. Jako całkowicie bezzasadna apelacja pozwanego podlegała oddaleniu.

Z tych zatem względów i z mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.